

HAVACILIK KAZALARINDA İNSAN FAKTÖRÜ

Mustafa YÜKSEL¹
Özgür DEMİRTAŞ²
Mustafa KURT³
Diyar AKAY⁴

ÖZET

İnsanın becerisi, refleksleri, yetenekleri, bilgi ve eğitim düzeyi, zeka muhakemesi, heyecanı, duyarlılığı, dikkati, stresi, kişilik yapısı ve sağlığı uçuş emniyetini en çok etkileyen unsurlardan sadece bazılarıdır. İnsan faktörü tam olarak tanımlanamasa da bu etkiler gözden geçirildiğinde tanımına biraz olsun yaklaşılabilir. Meydana gelmiş olan kazalar incelendiğinde, insan faktörünün % 70-80 gibi düzeylerde olduğu, üzerine gidilmesi ve kontrol altına alınması gereken bir unsur olduğu dikkat çekmektedir. Buradan hareketle, herhangi bir kaza riskini en aza indiren en büyük unsur yine bizzat ilgili uçuşu yapan pilot, hava trafik kontrolörü, radar operatörü, bakımçı personelin kendisidir diyebiliriz.

Anahtar Kelimeler : İnsan Faktörü, Havacılık Kazası

ABSTRACT

The abilities, reflexes, capabilities, knowledge and training levels, judgements of their intelligence, emotions, sensitiveness, carefulness, personality and the status of their health of human being are some of the most important factors affecting the flight safety. Although "human factors" can not be defined exactly, by reviewing these factors we can acquire a definition for "human factors". When we examine the occurred aviation accidents, we can see that human factors plays a major role in the accidents with a rate of 70 to 80 percent. Therefore human factors should be considered as an element to be dealt with and to be controlled. From this point of view we can say that the pilots, air traffic controllers, radar operators and the maintenance crew are the peoples who can also minimize the risk of an accident.

Keywords: Human factors, Aviation accidents.

---

¹ Hv.Y.Müh.Yzb., 3 ncü HİBM K.İği, Klt.Güv.Bşk.İği, Etimesgut / ANKARA, myuksel1@yahoo.com

² Hv.Y.Müh.Tğm., 2 nci HİBM K.İği, Ürt.Grp.K.İği, KAYSERİ

³ Doç.Dr., Gazi Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Verimlilik ve Ergonomi Laboratuvarı, 06570, Maltepe / ANKARA, mkurt@gazi.edu.tr

⁴ Arş.Gör., Gazi Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Verimlilik ve Ergonomi Laboratuvarı, 06570, Maltepe / ANKARA, diyar@gazi.edu.tr